

PÅ VÄG

FÖRSAMLINGSBLAD FÖR ÅKER-LÄNNA FÖRSAMLING

Svenska kyrkan
ÅKER-LÄNNA FÖRSAMLING

Julen är på väg!

Tanken är att du ska få På Väg – detta församlingsblad – i lådan lagom till Advent. Det innebär att julen snart står för dörren och vi får fira Frälsarens Födelses Fest igen. I detta församlingsblad finner du en hälsning från Kyrkoherden, en artikel om våra familjemässor, ett reportage om Hantverksgruppen och några blänkare om kommande aktiviteter och händelser. Den säkraste källan till information om vad som händer och sker i Åker-Länna församlings regi hittar du på församlingens hemsida. Där finns kalendarium.

Med vänlig hälsning
och önskan om en god jul,
en välsignad Kristi födelses fest
och ett gott nytt Herrens år.

● Jonatan Mattsson, präst
Redaktör för församlingsbladet

Expeditionens öppettider: mån, tors kl 9-12 & tis, ons kl 13-16
Bruksvägen 7, 64751 Åkers styckebruk | Telefon 0159-348 40
E-post: aker-lanna.pastorat@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/aker-lanna

Redaktör: Jonatan Mattsson
Ansvarig utgivare: Timo Viinikka
Produktion: Grafoma Tryck & Design, Strängnäs

● HÄLSNING FRÅN KYRKOHERDEN ● ●

Inför advent

Foto: Privat

Förra söndagen var Tacksägelsedagen högmässa och skördemarknad och körsång – ett tillfälle att stanna upp och reflektera över allt det goda som vi människor har fått som gåva av Gud.

Den finska sångerskan Arja Saijonmaa har skrivit en sång – *Jag vill tacka livet* – som hyllar det liv som vi människor får leva också idag. I första versen finns följande ord: *”Jag vill tacka livet. Som gett mig så mycket. Det gav mig två ögon. Och när jag dom öppnar. Kan jag urskilja det svarta från det vita. Och högt däruppe, himlens mantel, strödd med stjärnor. I mängden, dem som jag älskar.”*

Arjas sång är en hyllning till livet och till den Gud som ger oss livet. Hur livet består av både glädje och smärta. Hur vi får bära båda hela livet. Vi får glädjas över allt det goda som vi har fått erfara denna sommar och höst, hur hösten har varit ovanligt varm och mild. Samtidigt som man njuter av det underbara vädret, så oroas man över vad som sker med naturen och miljön när höstarna blir varmare och längre.

Kyrkovalet klarades av redan för en månad sedan. Röstdeltagandet var lite bättre än för fyra år sedan. Jag vill tacka er som engagerar er som förtroendevalda eller frivillig arbetare i vår församling, som är delaktiga i våra verksamheter och våra gudstjänster. När vi hade familjemässa, dopkalas och skördemarknad i Åkers kyrka på Mikaelidagen var kyrkan full med barn och vuxna tillsammans. En fin upplevelse för alla som var med!

När ni läser min hälsning så står advent för dörren. Vi kommer att fira första advents gudstjänst i Länna kyrka, med barn- och vuxenkör. Efter gudstjänsten blir det fika och Julpyssel i Sockenstugan. Välkomna alla ni som har möjlighet! Låt oss göra första advent till en fest tillsammans och fira in det nya kyrkoåret! Låt Guds nåd få verka i oss allesammans – och vi får be en bön om fred och hopp i världen.

Önskar er alla en välsignad adventstid!

● Timo Viinikka, kyrkoherde

Varmt välkomna till

Hantverksgruppen

Hantverksgruppen träffas i församlingshemmet på Bruksvägen varannan tisdag klockan två. När jag besöker dem är inte alla där men Anna, Kerstin, Amanda och Anita på plats och vår assistent Kia (Kerstin) också. De är lite osäkra på hur länge gruppen funnits – men det är några år nu. Det fanns en syförening en gång i tiden – men sedan var det ett långt uppehåll innan den fick en efterföljare i form av hantverksgruppen. Initiativet till att bilda den togs av Annelie Spånberger, som var musiker och diakon i församlingen innan hon gick vidare till tjänst i annan församling.

Syftet med gruppen beskrivs av deltagarna som ”kravlöst socialt” – de vill handarbeta (framför allt stickas, virkas och sys det – men annat, som målning, har prövats också) och umgås under otvungna former, i lugn och ro. Varje samling inleds med andakt och bön. Sedan är det fika, arbete och samtal. När jag är på plats hamnar vi snabbt att tala om dialekter, uttal och språk – Amanda har portugisiska som modersmål och säger att det är en bonus för henne att få träffa andra och öva sin svenska. Kerstin ger några exempel på lokala uttryck från Flenhället som Jonatan (förvisso sörmlänning, men från stockholmshållet till) aldrig hört förut.

Efter mötet är jag tvungen att söka rätt på vad uttrycket ”anlössare/anlessare” egentligen betyder och lär mig då att det är en *”folklig eller muntlig variant av ’annars’*

eller ’annars så’, ofta använt i kontrafaktiskt tal – alltså i betydelsen ’om inte det hade hänt, så hade något annat hänt’

Till exempel: – Han kom just i tid, anlössare hade det gått illa. Han kom precis i tid, annars hade det gått illa. – Hon tog med sig paraply, anlessare hade hon blivit dyngsur.” Där ser man!

Gruppen har ingen given uppgift att ta fram material för försäljning eller prydnadsföremål för kyrkan men vid senaste skördemarknaden (Mikaelidagen, Tacksägelsedagen) bidrogs med fina sockor.

Församlingssalen på Bruksvägen 7 har också en ambo (läspulpet) som nu försetts med ett värdigt förhänge genom hantverksgruppens försorg. Det tillverkades på förfrågan från Kyrkoherde Timo och Rolf Brodin (kyrkorådets ordförande) och var från början tänkt för kyrkan men sedan tog församlingen upp att börja fira gudstjänster regelbundet i församlingshemmet och då kändes det som en bra idé att smycka rummet där.

Deltagarna vid mötet låter hälsa att de gärna blir fler – man behöver inte lämna arbetsprover och det enda ”formella kravet” på deltagare är att de vill vara med i gruppen.

Det är bara att dyka upp och presentera sig – och man kan höra av sig till församlingen om man vill reda på mötesdagarna.

JULKONSERT

Den 14 december klockan 18 sjunger vi in julen med Åkers kyrkokör.
Lyssna till både nyare och välkända julsånger och psalmer.

Varmt välkomna till Åkers kyrka, fri entré!

Ljus i mörkret

Därför betyder advent så mycket för oss svenskar

Det är något särskilt som händer i Sverige när den första advent närmar sig. November har gjort sitt bästa för att dra ner humöret, mörkret lägger sig redan vid eftermiddagskaffet och regnet hänger tungt i luften. Men så plötsligt – som på en given signal – tänds stjärnorna i fönstren. Ljusstakarna, som legat undanstoppade sedan januari, hittar tillbaka till sina platser. Och med det börjar något som nästan känns heligt: adventstiden.

Advent är väntan. Men det är också en sorts kollektiv andning. Vi stannar upp, tänder ett ljus, och låter vardagen få en aning högtidlig klang. I ett land där mörkret är en prövning lika verklig som vinterdäcken, blir ljusen på fönsterbrädorna mer än bara pynt – de är små löften om hopp.

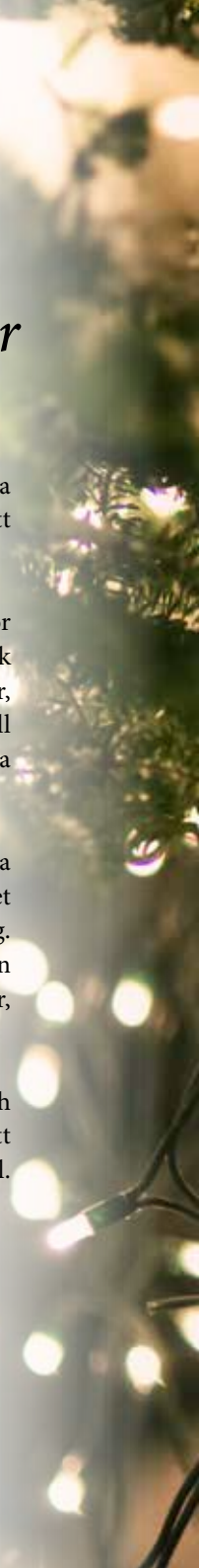
För många av oss handlar advent inte längre om en strikt religiös väntan på Jesu födelse, utan snarare om att hitta stillhet i en tid som annars går på högvarv. Vi bakar, pyntar, tänder ljus och låtsas att vi har kontroll över tiden som springer mot jul. Vi letar fram de gamla skivorna med körsånger, håller upp glögg, och försöker återskapa den där känslan

av barndom: när allt kändes magiskt, och när fyra tända ljus i rad var det tydligaste tecknet på att något stort var på väg.

Advent är också gemenskap. Kanske är det därför svenskar älskar den så mycket. Vi bjuder hem folk på fika, står tätt intill varandra på julmarknader, delar pepparkakor och skratt. För en gångs skull handlar det inte om att prestera – bara om att vara tillsammans.

I en tid där många jagar nästa upplevelse, nästa köp, nästa klick – påminner advent oss om värdet i att vänta. Att längta. Att inte ha allt på en gång. Det är den där märkliga blandningen av förväntan och frid som gör att vi tänder våra ljus, år efter år, generation efter generation.

Så när mörkret ligger som tätast där ute, och snön (förhoppningsvis) börjar falla, vet vi att adventsljuset i fönstret inte bara är för syns skull. Det är vår gemensamma signal till varandra: vi klarar det här. Tillsammans.

Gudstjänst för stora och små

På Den Helige Mikael's Dag – Mickelsmäss – var det hundra själar som samlades i Åkers kyrka för att fira denna ängladag och höstfest. Det skedde med barnkör, skördemarknad, utdelning av dopsmycken, tårta till fikat och deltagare i alla åldrar!

Gudstjänst är något man firar tillsammans, i gemenskap, i församling – och det blir alltid lite roligare när det är många som sluter upp. Och ja, vi använder ordet fira även i de allvarligaste sammanhang – till och med vid begravningar.

Om vi bortser från vid att det vid ett sådant tillfälle som Mickelsmäss är många "extra" saker som kopplas till gudstjänst – är det något väsenskielt mellan hur gudstjänst firas vid ett sådant tillfälle och vilken söndag som helst under året?

Egentligen inte.

Ungefär en gång i månaden under våren och under hösten firar vi *Familjemässa* i Åker-Länna församling. Detta är ett begrepp som egentligen hör till den förra kyrkohandboken – med den nya ordbruket är det helt enkelt en Mässa. Så vad betyder det? Ja, själva ordet kommer från den tiden latin var gudstjänstspråk. Då avslutades gudstjänsten med orden *ite, missa est* – ungefärligen "gå, ni är utsända". Därifrån blev det att hela gudstjänsten kom att kallas *missa*, sändning. Tanken är alltså att en gudstjänst är en samling inför att man sänds ut, för att just *göra tjänst* åt Gud – i världen, bland människor.

Högmässan som vi oftast firar på söndagarna är som namnet antyder den *högtidliga* formen av mässa – och i jämförelse ligger formen för vår ”familjemässa” kanske något snäpp under i högtidlighetsgrad, om man nu kan tala om en sådan. Men skillnaden är inte stor i själva grundformen – kanske är det dock så att *alla*, från präst till kyrkbänksnötare, är lite mer avslappnad vid familjemässan. Detta beror inte på att den inte tas på allvar, men grundar sig nog någonstans på att man alltid måste vara beredd på oväntade, oförutsägbara händelser när det är yngre barn inblandade.

Man kan inte vara helt fyrkantig och slaviskt följa en manual i sådana sammanhang. Samtidigt, vilket är nödvändigt, är det viktigt att ha en tydlig och klar grundstruktur – då har man alltid något att falla tillbaka på, en förutsägbarhet. Våra familjemässor följer samma ordning året runt – medan högmässan varierar mer beroende på vilken säsong av kyrkoåret vi befinner oss i. Vad det är för särskilt högtid eller säsong vi firar får visas på annat sätt. På Helige Mikael's dag fanns till exempel små änglar utställda i bänkarna.

Vår ”familjemässa” är inte en särpräglad barn gudstjänst. Det är en gudstjänst för alla åldrar. Språket i den är blandat, musiken likaså. Bland de fasta liturgiska sångerna som återkommer från tillfälle till tillfälle har vi valt att använda en blandning från olika ”serier” med sådana som kanske kan anses lite lättare för yngre att lära sig utantill.

Ett bra exempel på detta är det så kallade ”Kyriet” – ett fast inslag i kyrkans gudstjänst sedan *antiken* och något

vi håller fast vid. De traditionella orden för Kyriet är ropet ”Herre förbarma dig” – baserat på rop om hjälp och bistånd som vi kan läsa om i Bibeln. I familjemässan använder vi ett Kyrie där präst/försångare sjunger först och sedan svarar hela församlingen med *exakt samma sak* – vilket innebär att man inte behöver kunna läsa text eller noter för att hänga på med en gång!

P: *Kristus, se oss, hör vårt rop.*

F: *Kristus, se oss, hör vårt rop.*

P: *Genomlys vårt mörker.*

F: *Genomlys vårt mörker.*

P: *I din nåd förbarma dig.*

F: *I din nåd förbarma dig.*

P: *Vänd ditt ansikte till oss.*

F: *Vänd ditt ansikte till oss.*

Predikan hålls kort vid Familjemässa – men här måste nog sägas att det i breda folklager finns liksom en nedärvd föreställning om att predikningar i allmänhet är *långa* och att en fira gudstjänst därmed är att jämföra med att gå och lyssna på ett plågsamt långt föredrag. Så är inte fallet. Om du går på en högmässa var som helst, vilken söndag som helst i vårt avlånga land är det troligare att förkunnelsen, där prästen alltså förklarar och undervisar utifrån den givna söndagens bibelord, är ett avsnitt på 10-12 minuter än längre. Predikan som jag (Jonatan) höll på Helige Mikael's dag var under tusen ord lång och givet att *långsam* högläsning är ungefär hundra ord per minut så han ingen växa fast i kyrkbänken under den tiden. Nu kan ingen präst svara för vad *andra* präster gör men vid familjemässa predikar jag inte med särskild inriktning ►

- ▶ på *barn* – utan med hänsyn taget till att det är *blandat* i bänkarna. Att där är *både* barn och vuxna.

När svenska kyrkan idag firar gudstjänst och den kallas mässa vet vi också att det inbegriper *Herrens måltid* också – nattvarden, altarets sakrament, den heliga måltid som Jesus själv bjöd sina lärjungar att fira till hans åminnelse. Vid familjemässa firas alltså Nattvard. Grundregeln är att man ska vara döpt för att ta emot Kristi kropp och blod men man behöver inte vara konfirmerad. Barn får ta emot nattvard under förälders överseende, så att de heliga gåvorna blir ordentligt förtärda. Frågor om hur man ”begår nattvard” (som man sade förr) kan man ställa till prästen innan gudstjänsten men barn är alltså lika

välkomna som vuxna.

På Helige Mikaels dag var det marknad efter gudstjänsten med skördebord till förmån för församlingens diakonala arbete – stort tack till *Internationella Gruppen* som arrangerade och samlade in. Tack till alla som bidrog med gåvor!

Skördemarknad och dopfest har vi förstås inte varje gång – men vid familjemässor försöker vi alltid ha ett extra bra kyrkfika efteråt och vi arbetar för att kraftsamla vid dessa tillfällen så att dessa mässor ska bli både minnesvärda och således nästa något att se fram emot!

● Jonatan Mattsson, präst
Redaktör för församlingsbladet

LÖRDAGSMUSIKEN

Säsongen med Lördagsmusik fortsätter igen den 7 februari 2026 kl 15 i Åkers kyrka. Programmet kommer att visas på hemsidan i början av det nya året 2026.

● GUDSTJÄNSTER I JUL, NYÅR OCH TRETTONDAGSTID ●●

JULAFTON 24/12

Kl 10.00 Samling vid krubban i Länna kyrka

JULAFTON 24/12

Kl 23.00 Julnattsmässa Länna kyrka

JULDAGEN 25/12

Kl 07.00 Julotta i Åkers kyrka

ANNANDAG JUL 26/12

Kl 11.00 Mässa i Länna kyrka

SÖNDAG EFTER JUL 28/12

Kl 11.00 Högmässa i Åkers kyrka

NYÅRSDAGEN 1/1

Kl 15.00 Nyårsmässa i Länna kyrka

SÖNDAG EFTER NYÅR 4/1

Kl 11.00 Högmässa i Åkers kyrka

TRETTONDE DAG JUL 6/1

Kl 11.00 Högmässa i Länna kyrka

SÖNDAG 11/1

Första söndagen efter trettondagen

Kl 11.00 Högmässa i Åkers kyrka

SÖNDAG 18/1

Andra söndagen efter trettondagen

Kl 11.00 Högmässa i Länna kyrka

SÖNDAG 25/1

Tredje söndagen efter trettondagen

Kl 10.00 Kyrkfrukost i Åkers församlingshem

Kl 11.00 Högmässa i Åkers församlingshem

SEPTUAGESIMA 1/2

Kl 11.00 Familjemässa i Åkers kyrka

KYNDELSMÄSS 8/2

Kl 11.00 Högmässa i Länna kyrka